

ВОДИЧ

КУМУЛАТИВНО ГЛАСАЊЕ

Во соработка со проектот “Корпоративно
управување и Законот за трговските друштва”
од **USAID**

Скопје 2005

Подготвил:
Марија Игњатова Ѓошева
Др. Грегори Ф. Масен

Издавач:
Здружение на правници од стопанството на РМ
Совет за корпоративно управување

Уредувачки одбор:
Проф. Др. Тито Беличанец,
редовен професор на Правниот факултет во Скопје
Самир Латиф,
сениор правен советник при проектот CG & CL
Др. Грегори Ф. Масен,
директор на проектот CG & CL
Дерил Браун,
сениор правен советник при проектот CG & CL
Марија Игњатова Ѓошева,
правен советник при проектот CG & CL

Тираж:
1000 примероци

Печати:
Алма Печатница

Скопје 2005

Вовед

Акционерите во акционерските друштва во Македонија имаат право да ги избираат членовите на одборот на директори и надзорниот одбор¹, на собранието на акционерите. Според Законот за трговски друштва, одборот на директори (надзорниот одбор) на акционерските друштва се состои од најмалку три членови. Изборот на членовите може да се врши преку стандардно (вообичаено гласање) кое според Законот за трговски друштва значи просто мнозинство од акциите со право на глас претставени на собранието, или пак со кумулативно гласање. Во оваа брошура, детално се објаснети разликите помеѓу два-та система на гласање.

Важни прашања:

Во оваа брошура се објаснети целите на кумулативното гласање како систем кој обезбедува заштита на малцинските акционери, но истовремено во неа се наведени и предностите и недостатоците на вообичаеното и кумулативното гласање. Во брошурата се опфатени следните прашања:

1. Како функционира стандардното гласање?
2. Како функционира кумулативното гласање?
3. Како се врши пресметката при кумулативното гласање?
4. Како се множи бројот на акции со бројот на гласови?
5. Кога е ефективно кумулативното гласање?

¹ Понатаму во текстот ќе се споменува само одбор, членови или директори, но во секој случај се однесува на одбор на директори и надзорен одбор и нивните членови.

6. Каква е поврзаноста помеѓу кумулативното гласање и бројот на директори?

Легислатива:

Следниве членови од Законот за трговски друштва ги регулираат стандардното и кумулативното гласање:

- Член 3, став 42 ги дефинира акциите со право на глас претставени на собрание;

- Член 278 ги предвидува правата содржани во акциите меѓу кои е и правото на глас на собранието на акционери;

- Член 280 предвидува дека една акција дава право на еден глас на собранието на акционери;

- Член 315, став 4 го регулира изборот на членови на одборот на директори на основачкото собрание на акционерското друштво;

- Член 344 го регулира изборот на членови на одборот и предвидува кои информации за кандидатите за членови треба да им се достават на акционерите и го дефинира системот на кумулативно гласање;

- Член 384 го предвидува правото на глас на акционерите на годишното собрание на акционери;

- Член 397 предвидува дека акционерите можат да гласаат за избор на членови на одборот доколку целосно ги имаат уплатено своите акции, освен ако не е поинаку предвидено во Статутот; и

- Членовите 400 и 401 го дефинираат начинот на гласање на собранието на акционери.

Прашање 1. Како функционира стандардното гласање?

За да може да се објасни разликата помеѓу стандардното и кумулативното гласање ќе го искористиме следниот пример на акционерско друштво кои има одбор со 9

члена:

Во дневниот ред на собранието на акционери е наведено дека акционерите ќе бираат 9 членови на одборот на директори. Друштвото има 2,500 акционери кои заедно поседуваат 20 проценти од вкупниот број на акции со право на глас (3,000 акции) и еден мнозински акционер кој поседува 80 проценти од акциите (12,000 акции). Друштвото има издадено вкупно 15,000 обични акции со право на глас, а нема приоритетни акции.

Според вообичаениот начин на гласање секој директор се избира одделно, со просто мнозинство од акциите со право на глас кои се претставени на собранието. Друштвото има само еден мнозински акционер и 2,500 малцински акционери. Мнозинскиот акционер кој поседува 80 проценти од акциите секогаш ќе има повеќе гласови од малцинските акционери кои заедно поседуваат 20 проценти од гласовите. Како резултат на тоа мнозинскиот акционер ќе може лесно да ги надгласа малцинските акционери и да ги избере сите членови на одборот.

Пример за стандардно гласање

Број на издадени надворешни акции: 15,000 (100%)

Број на акции кои ги поседува единствениот мнозински акционер: 12,000 (80%)

Број на акции кои ги поседуваат 2,500 малцински акционери: 3,000 (20%)

Се бираат 9 директори	Мнозинскиот акционер има 12,000 гласа	Малцинските акционери имаат 3,000 гласа Малцинските акционери
	Мнозинскиот акционер може да ги избере сите 9 кандидати, бидејќи:	не можат да изберат ниту еден од нивните 2 кандидати бидејќи:
	Директор А1: добива 80 % од гласовите Директор А2: добива 80 % од гласовите Директор А3: добива 80 % од гласовите Директор А4: добива 80 % од гласовите Директор А5: добива 80 % од гласовите Директор А6: добива 80 % од гласовите Директор А7: добива 80 % од гласовите Директор А8: добива 80 % од гласовите Директор А9: добива 80 % од гласовите А1- А9 се избрани	Директор Б1: добива 20 % од гласовите Директор Б2: добива 20 % од гласовите Б1- Б2 НЕ се избрани

Прашање 2. Како функционира кумулативното гласање?

Кумулативното гласање функционира поинаку. Сите акционери за секоја една акција добиваат гласови кои се еднакви на бројот на директори кои се бираат. Во нашиот пример, 2,500 акционери добиваат вкупно 27,000 гласови (3,000 акции * 9 гласа). Мнозинскиот акционер пак има 108,000 гласови (12,000 акции * 9 гласа). Вкупниот број на гласови кој сите акционери заедно ги имаат за изборот на членовите на одборот на директори е 135,000 гласови (9 гласа * 15,000 акции). Оние 9 кандидати кои ќе добијат најмногу гласови ќе бидат избрани за членови на одборот на директори.

Мнозинскиот акционер може да гласа за 9 кандидати со 108,000 гласови. Тој може на сите кандидати да им даде по 12,000 гласови, или пак да ги распореди гласовите со тоа што на некој од кандидатите ќе му даде повеќе, а на некој помалку гласови. Но, како и да гласа, тој има на располагање 108,000 гласови кои може да ги даде за 9 кандидати. Самиот мнозински акционер одлучува на кој од кандидатите кои сака да ги избере колку гласови ќе му даде.

Прашање 3. Како се врши пресметувањето за кумулативното гласање?

За да можат акционерите да го разберат кумулативното гласање се користи една едноставна формула за пресметување. Формулата, на прв поглед може да изгледа комплицирано, но нејзината примена е мошне едноставна. Пресметувањето, ви дава можност да утврдите колку акции ви се потребни за да можете да изберете еден или повеќе членови на одборот на директори. Повторно можеме да го искористиме примерот на акционерското

друштво кое има 9 директори, 15,000 акции, 2,500 малцински акционери кои поседуваат 20 проценти од акциите и еден мнозински акционер кој поседува 80 проценти од акциите.

За да може оваа формула да се примени акционерот треба да знае колкав е вкупниот број на акции со право на глас (S), колку директори се бираат (D) и колку кандидати тој сака да избере. Во нашиот пример, бројот на акции е 15,000. Според тоа, $S=15,000$ и можеме да го замениме во формулата. Следното прашање е колку членови на одборот на директори се бираат. Во нашиот пример треба да се изберат 9 директори. Тоа значи дека $D=9$ и можеме да го замениме во формулата. Исто така треба да го знаеме бројот на директори кои акционерот сака да ги избере во одборот на директори (n). Во нашиот прв пример акционерот би сакал да избере 9 членови на одборот на директори. Ова значи дека $n=9$ и тоа можеме да го замениме во формулата.

3.1. Како да се обезбеди изборот на 9 директори?

Подолу извршената пресметка ќе ни послужи да го утврдиме бројот на акции кои акционерот треба да ги има за да биде сигурен дека ќе може да ги избере сите 9 членови на одборот на директори:

$$\frac{nS}{D+1} + 1 = \frac{9 * 15,000}{9 + 1} + 1 = 13,501 \text{ акции}$$

D = вкупниот број на директори кои се бираат, S = бројот на надворешни акции со право на глас,

n = вкупниот број на директори кои акционерот сака да ги избере (во нашиот пример $n = 9$ директори).

Оваа формула ни покажува дека акционерот треба да поседува 13,501 акции со право на глас за да биде сигурен дека ќе ги избере сите 9 кандидати за членови на одборот на директори. Во нашиот пример нема ниту еден акционер кој поседува доволен број на акции за да може да ги избере сите 9 члена на одборот. Мнозинскиот акционер има само 12,000 акции, што значи ги нема потребните 13,501 акции за да може да ги избере своите 9 кандидати за членови на одборот на директори. Малцинските акционери пак, заедно поседуваат само 2,000 акции.

3.2. Како да се обезбеди избор на 8 директори?

Можеме да ја искористиме истата формула за да утврдиме колку акции треба да има акционерот кој сака да обезбеди избор на 8 кандидати за членови на одборот на директори. Во формулата, n го заменуваме со 8:

$$\frac{nS}{D+1} + 1 = \frac{8 * 15,000}{9+1} + 1 = 12,001 \text{ акции}$$

D = вкупниот број на директори кои се бираат, S = бројот на надворешни акции со право на глас

n = вкупниот број на директори кои акционерот сака да ги избере (во нашиот пример $n = 8$ директори).

Според формулата акционерот треба да поседува 12,001 акција за да да биде сигурен дека ќе може да избере 8 членови на одборот на директори. Во нашиот случај, мнозинскиот акционер повторно го нема потребниот број на акции за да обезбеди избор на своите 8 кандидати за членови на одборот на директори. Тој поседува само 12,000 акции, а не 12,001 акција колку што е потребно според пресметката. Значи акционерот ќе треба да направи друга пресметка за да утврди колку акции му се

потребни за да обезбеди избор на 7 кандидати за членови на одборот:

3.3. Како да се обезбеди избор на 7 директори?

Овој пат мнозинскиот акционер има повеќе среќа. Според формулата мнозинскиот акционер поседува доволно акции за да може да обезбеди избор на 7 кандидати за членови на одборот на директори. За да биде сигурен дека ќе може да избере 7 од вкупно 9 членови на одборот на директори, тој мора да поседува 10,501 акции. Значи во формулата n го менуваме со 7 и го добиваме следниот резултат:

$$\frac{nS}{D+1} + 1 = \frac{7 * 15,000}{9+1} + 1 = 10,501 \text{ акции}$$

D = вкупниот број на директори кои се бираат, S = бројот на надворешни акции со право на глас,

n = вкупниот број на директори кои акционерот сака да ги избере (во нашиот пример $n = 7$ директори).

Значи, 10,501 акција се доволни за да се обезбеди избор на 7 членови на одборот на директори. Ова исто така значи дека малцинските акционери кои заедно поседуваат 3,000 акции би можеле да имаат доволно акции за да изберат еден член на одборот. Користејќи ја формулата можеме да пресметаме колку акции им се потребни на малцинските акционери за да можат да изберат барем еден кандидат за член на одборот (од вкупниот број кој изнесува 9).

3.4. Како да се обезбеди избор на 1 директор?

За да се пресмета точниот број на акции кои малцинските акционери треба да ги поседуваат за да изберат еден член, ќе ја искористиме истата формула, при што n го заменуваме со 1:

$$\frac{nS}{D+1} + 1 = \frac{1 * 15,000}{9 + 1} + 1 = 1,501 \text{ акции}$$

D = вкупниот број на директори кои се бираат, S = бројот на надворешни акции со право на глас

n = вкупниот број на директори кои **малцинските** акционери сакаат да ги изберат (во нашиот пример $n = 1$ директор).

Според формулата акционерите треба да поседуваат 1,501 акција за да обезбедат избор на еден кандидат за член на одборот на директори.

Прашање 4. Како се множи бројот на акции со гласовите?

Да се вратиме на дефиницијата за кумулативното гласање. Акционерите за секоја една акција добиваат гласови кои се еднакви на бројот на директори кои се бираат. Во нашиот пример, 2,500 акционери на друштвото добиваат вкупно 27,000 гласови (3,000 акции * 9 гласа). Мнозинскиот акционер пак има 108,000 гласови (12,000 акции * 9 гласа). Вкупниот број на гласови кои им стојат на располагање на сите акционери за гласање на членовите на одборот на директори изнесува 135,000. (9 гласа * 15,000 акции). Запомнете дека за членови на одборот на директори ќе бидат избрани оние 9 кандидати кои ќе добијат најголем број на гласови.

Врз основа на пресметката според формулата, акционерите ќе знаат колку акции треба да поседуваат за да

можат да обезбедат избор на одреден број на членови на одборот на директори. Малцинските акционери треба да поседуваат најмалку 1,501 акции за да изберат еден член. Мнозинскиот акционер пак треба да поседува 10,501 акции за да обезбеди избор на 7 членови на одборот на директори. Следниот чекор е бројот на акции да го помножине со бројот на директори за да утврдиме колку гласови ќе треба да употребат акционерите за да ги изберат своите кандидати.

4.1. Како се множи бројот на акции со гласовите на малцинските акционери?

Малцинските акционери имаат 3,000 акции * 9 гласови = 27,000 гласа. Врз основа на извршената пресметка тие треба да имаат 1,501 акции * 9 гласа = 13,509 гласови за избор на еден член. Тие поседуваат доволен број на акции за да можат да обезбедат нивниот кандидат (Директор А1) да биде избран за член на одборот на директори. На малцинските акционери им остануваат уште 1,499 акции, (3,000 акции - 1,501 акции) односно 13,491 глас (1,499 акции * 9 гласа). Тие можат да ги искористат овие гласови за својот втор кандидат. Доколку малцинските акционери одлучат останатите гласови да му ги дадат на својот втор кандидат (Директор А2) ќе ја имаме следната ситуација:

Кандидати на малцинските акционери

Директор А1: добива 13,509 гласови

Директор А2: добива 13,491 гласови

Вкупно 27,000 гласови

4.2. Како се множи бројот на акции со гласовите на мнозинскиот акционер?

Мнозинскиот акционер има 12,000 акции * 9 гласа = 108,000 гласови. Според пресметката тој треба да има 10,501 акции * 9 гласа = 94,509 гласови за избор на 7 членови на одборот. Тој поседува доволен број на акции за да биде сигурен дека неговите 7 кандидати ќе бидат избрани за членови на одборот на директори. Мнозинскиот акционер самиот одлучува колку гласови ќе им даде на своите кандидати и во овој случај неговата одлука е на секој од кандидатите да им даде по 13,501 гласови. Останатите 13,493 гласови мнозинскиот акционер може да му ги даде на осмиот кандидат.

Кандидати на мнозинскиот акционер

Директор Б1: добива 13,501 гласови
Директор Б2: добива 13,501 гласови
Директор Б3: добива 13,501 гласови
Директор Б4: добива 13,501 гласови
Директор Б5: добива 13,501 гласови
Директор Б6: добива 13,501 гласови
Директор Б7: добива 13,501 гласови

Директор Б8: добива 13,493

Вкупно 108,000 гласови

Резултатите од гласањето се базирани на принципот дека кандидатите кои добиле најмногу гласови ќе бидат избрани за членови на одборот на директори. Во нашиот пример имаме 10 кандидати за 9 места во одборот на директори. Малцинскиот акционер гласал за своите двајца кандидати (Директорите А1 и А2). Директорот А1 добива

13,509 гласови; доволно за да му биде обезбедно место во одборот. Мнозинскиот акционер гласал за 8 кандидати (Директорите Б1-Б8) и на директорите (Б1-Б7) им доделил по 13,501 гласови со што обезбедил тие сигурно да бидат избрани за членови на одборот. Во подолуна-веденат табела се прикажани резултатите од гласањето:

Резултати од гласањето

Директор А1: добил 13,509 гласови
Директор А2: добил 13,491 гласови

Директор Б1: добил 13,501 гласови
Директор Б2: добил 13,501 гласови
Директор Б3: добил 13,501 гласови
Директор Б4: добил 13,501 гласови
Директор Б5: добил 13,501 гласови
Директор Б6: добил 13,501 гласови
Директор Б7: добил 13,501 гласови
Директор Б8: добил 13,493 гласови

Избрани се Директорите А1 и Б1-Б8

Оние 9 кандидати кои добиле најголем број на гласови се избрани за членови на одборот на директори

Мнозинскиот акционер навистина успеа да си обезбеди избор на 8 негови кандидати. Кандидатите: Б1-Б8 се избрани. Малцинскиот акционер пак, си обезбеди едно место (А1).

Како функционира кумулативното гласање

<p>Број на издадени надворешни акции: 15,000 (100%) Број на акции кои ги поседува единствениот мнозински акционер: 12,000 (80%) Акции кои ги поседуваат 2,500 малцински акционери: 3,000 (20%)</p>		
<p>Се бираат 3 директори</p>	<p>Мнозинскиот акционер има 36,000 гласови (12,000 акции * 3 директори)</p> <p>Мнозинскиот акционер може да ги избере сите 3 директори доколку за секој од нив има по 3,751 акции. Нему му се потребни вкупно 11,251 акции за да ги избере сите 3 директори а тој има 12,000 акции:</p> $\frac{3 * 15,000}{3 + 1} + 1 = 11,251$ <p>Мнозинскиот акционер ќе искористи 11,251 * 3 = 33,753 гласови од вкупно 36,000 гласови кои ги има за да обезбеди избор на 3 директори.</p>	<p>Малцинскиот акционер има 9,000 гласови (3,000 акции * 3 директори)</p> <p>Тој не може да обезбеди избор на ниту еден директор бидејќи минималниот број на акции потребни за избор на 1 директор е</p> $\frac{1 * 15,000}{3 + 1} + 1 = 3,751$ <p>Малцинските акционери имаат само 3,000 акции (9,000 гласа). На нив им се потребни 11,252 гласови за да може да го надгласаат мнозинскиот акционер. Тие ќе можат да изберат еден директор доколку мнозинскиот акционер за некој од директорите искористи помалку од 3,000 акции.</p>

<p>Број на издадени надворешни акции: 15,000 (100%) Број на акции кои ги поседува единствениот мнозински акционер: 12,000 (80%) Акции кои ги поседуваат 2,500 малцински акционери: 3,000 (20%)</p>		
<p>Се избираат 4 директори</p>	<p>Мнозинскиот акционер може да избере 3 од вкупно 4 директори: $\frac{3 * 15,000}{4 + 1} + 1 = 9,001$ Мнозинскиот акционер нема доволно акции за да може да ги избере сите 4 директори: $\frac{4 * 15,000}{4 + 1} + 1 = 12,001$ Тој има 12,000 акции а потребни му се 12,001 акции за да може да ги избере сите кандидати.</p>	<p>Малцинскиот акционер не може да обезбеди избор на еден директор: $\frac{1 * 15,000}{4 + 1} + 1 = 3,001$ Сепак со оглед дека мнозинскиот акционер нема доволно акции за да обезбеди избор на сите 4 кандидати за членови на одборот, малцинските акционери можат да ги доделат сите свои акции на еден кандидат.</p>
<p>Се избираат 5 директори</p>	<p>Мнозинскиот акционер може да избере 4 од вкупно 5 директори: $\frac{4 * 15,000}{5 + 1} + 1 = 10,001$</p>	<p>Малцинскиот акционер може да избере 1 директор: $\frac{1 * 15,000}{5 + 1} + 1 = 2,501$</p>
<p>Се избираат 6 директори</p>	<p>Мнозинскиот акционер може да избере 5 од вкупно 6 директори: $\frac{5 * 15,000}{6 + 1} + 1 = 10,715$</p>	<p>Малцинскиот акционер може да избере 1 директор: $\frac{1 * 15,000}{6 + 1} + 1 = 2,144$</p>
<p>Се избираат 7 директори</p>	<p>Мнозинскиот акционер може да избере 6 од вкупно 7 директори: $\frac{6 * 15,000}{7 + 1} + 1 = 11,251$</p>	<p>Малцинскиот акционер може да избере 1 директор: $\frac{1 * 15,000}{7 + 1} + 1 = 1,876$</p>

<p>Број на издадени надворешни акции: 15,000 (100%) Број на акции кои ги поседува единствениот мнозински акционер: 12,000 (80%) Акции кои ги поседуваат 2,500 малцински акционери: 3,000 (20%)</p>		
<p>Се избираат 8 директори</p>	<p>Мнозинскиот акционер може да избере 7 од вкупно 8 директори: $\frac{7 * 15,000}{8 + 1} + 1 = 11,668$</p>	<p>Малцинскиот акционер може да избере 1 директор: $\frac{1 * 15,000}{8 + 1} + 1 = 1,668$</p>
<p>Се избираат 9 директори</p>	<p>Мнозинскиот акционер може да избере 7 од вкупно 9 директори: $\frac{7 * 15,000}{9 + 1} + 1 = 10,501$ Мнозинскиот акционер нема доволно акции за да може да избере 8 од вкупно 9 директори: $\frac{8 * 15,000}{9 + 1} + 1 = 12,001$</p>	<p>Малцинскиот акционер може да избере 1 директор: $\frac{1 * 15,000}{9 + 1} + 1 = 1,501$ Малцинскиот акционер нема доволно акции за да може да избере 2 од вкупно 9 директори: $\frac{2 * 15,000}{9 + 1} + 1 = 3,001$</p>

<p>Број на издадени надворешни акции: 15,000 (100%) Број на акции кои ги поседува единствениот мнозински акционер: 12,000 (80%) Акции кои ги поседуваат 2,500 малцински акционери: 3,000 (20%)</p>		
	<p>Во најголем број на случаи би можело да има натпреварување за 1 дополнително место во одборот на директори. Мнозинскиот или пак малцинскиот акционер би можеле да обезбедат избор на својот кандидат доколку гласаат врз основа на стратегија. Ниту едниот ниту пак другите имаат доволно акции за да можат да бидат сигурни дека ќе успеат да го добијат тоа дополнително место во одборот. Поради тоа е мошне важно да се пресмета минималниот број на акции кои акционерите треба да ги доделат на секој од директорите, за да може кумулативното гласање да функционира. Исто така треба да се нагласи дека доколку малцинските акционери сакаат да си обезбедат уште едно место во одборот на директори тие сите заедно треба да гласаат за тој кандидат.</p>	
<p>Се избираат 10 директори</p>	<p>Мнозинскиот акционер може да избере 8 од вкупно 10 директори: $\frac{8 * 15,000}{10 + 1} + 1 = 10,910$</p>	<p>Може да избере 2 директори: $\frac{2 * 15,000}{10 + 1} + 1 = 2,728$</p>
	<p>Доколку одборот има 10 членови, малцинските акционери можат да обезбедат 2 места за свои претставници во одборот.</p>	
<p>Се избираат 11 директори</p>	<p>Мнозинскиот акционер може да избере 9 од вкупно 11 директори: $\frac{9 * 15,000}{11 + 1} + 1 = 11,251$</p>	<p>Може да избере 2 директори: $\frac{2 * 15,000}{11 + 1} + 1 = 2,501$</p>

Прашање 5. Кога кумулативното гласање е ефективно?

Кумулативното гласање е ефективно само кога малцинските акционери ќе се организираат и ќе гласаат заеднички, односно колективно за своите кандидати за членови на одборот на директори. Ова претпоставува дека малцинските акционери:

- Ги имаат ресурсите и вештините кои се потребни за водење на кампања за избор на кандидати за членови на одборот;

- Се спремни активно да се вклучат во воспоставувањето на контакти со другите акционери пред и за време на собранието на акционери;

- Добро го разбираат Законот за трговски друштва;

и

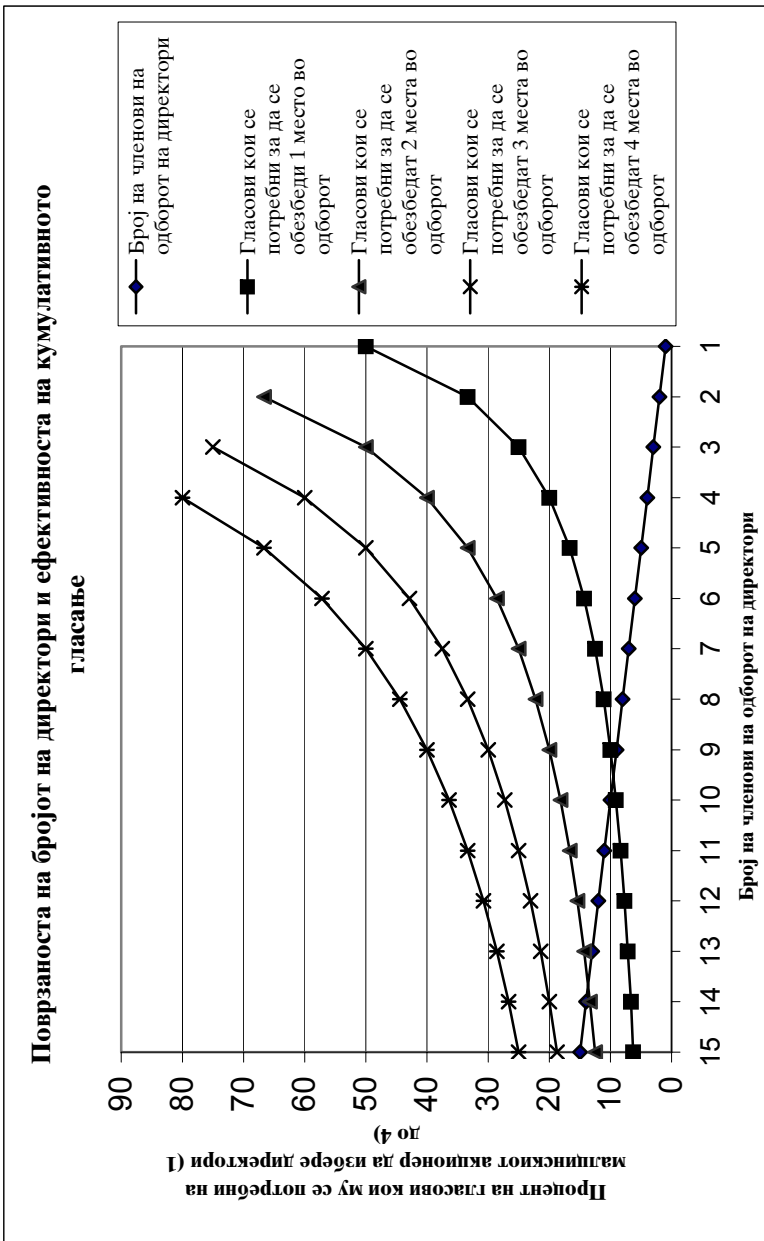
- Се способни стратешки да го искористат кумулативното гласање.

Јасно е дека кумулативното гласање функционира само доколку акционерите внимателно го разгледаат и доколку гласаат заеднички за својот кандидат. Ова значи дека тие мораат меѓусебно да контактираат и да го разгледуваат својот план за гласање, и на крајот заеднички да гласаат за својот кандидат. Според членот 283, став 6, секој акционер може да побара од Централниот Депозитар за Хартии од Вредност увид во акционерската книга. Врз основа на информациите од акционерската книга, тие можат да ги контактираат останатите акционери и со нив да дискутираат и преговараат околу изборот на членовите на одборот.

Прашање 6. Каква е поврзаноста помеѓу кумулативното гласање и бројот на директори?

Постои директна поврзаност помеѓу ефективноста на кумулативното гласање и бројот на директори: Колку што е поголем бројот на директори кои се избираат на собранието, толку е поголема можноста малцинските акционери да изберат свои претставници во одборот на директори. Оваа поврзаност е прикажана подолу со графикон. Во графиконот е прикажано дека кога одборот на директори има 9 членови, секој акционер или група акционери треба да има најмалку 11 проценти од акциите со право на глас, за да може, кога се гласа за избор на директори на собранието на акционери да избере еден директор, без разлика како гласале останатите акционери. Овој процент драматично се зголемува кога бројот на директори кои се бираат во одборот на директори е помал. Според тоа, кумулативното гласање главно е ефективно кога во одборот на директори има поголем број на членови.

Со цел да се обезбеди ефективна примена на кумулативното гласање од страна на компаниите, во некои законодавства е предвидено дека минималниот број на директори во компанија со n акционери не треба да биде помал од 7. На овој начин ќе им се овозможи на акционерите кои поседуваат околу 12.5% од акциите со право на глас да изберат еден директор, на собранието на акционери.

Прашања кои треба да се разгледаат пред да се пристапи кон кумулативно гласање:

- Дали се земени во предвид предностите и негативностите на кумулативното гласање?
- Од колку членови се состои одборот?
- Дали кумулативното гласање е предвидено со статутот?
- Дали акционерите ги имаат сите информации за кандидатите за членови на одборот предвидени во членот 344 од Законот за трговски друштва?
- Дали друштвото им ги објаснило разликите помеѓу стандардното и кумулативното гласање, на своите акционери?

Референца

- Закон за трговски друштва од 2004 (можете да го најдете на www.mccorpgov.com.mk)

Овој водич претставува дел од серијалот на публикации за новиот Закон за трговски друштва подготвен од Здружението на правници од стопанството на РМ и Советот за корпоративно управување во соработка со **USAID** Проектот за корпоративно управување и Закон за трговски друштва. Овие брошури и избрана литература може да ги најдете на www.maccorpgov.com.mk и www.mbla.org.mk.

Јазична поддршка од **USAID** Проектот за корпоративно управување и Закон за трговски друштва:

Весна Миркоска, Главен лектор
Марија Стојановска
Ана Шошолчевска